

Shrnutí

Diplomová práce rozebírá specifika akciové společnosti s proměnným základním kapitálem (dále jen „SICAV“), která za relativně krátkou dobu získala mezi českými investičními fondy s právní osobností dominantní postavení. Práce je členěna do šesti kapitol. První je věnována obecné teorii kolektivního investování a jeho využití v České republice. Druhá kapitola se zabývá právními prameny upravujícími SICAV, jejich genezí i vývojem. V třetí kapitole je SICAV definována a její povaha popsána. Čtvrtá kapitola rozebírá kapitál SICAV a pátá její jmění. V šesté kapitole, týkající se zakladatelských a investičních akcií, jsou uvedené poznatky propojeny s důrazem na teleologický výklad ustanovení upravujících práva akcionářů SICAV. Hlavním cílem práce je na základě charakteristiky SICAV poukázat na nejasná místa její české právní úpravy a doporučit výklad či změnu příslušných ustanovení tak, aby respektovaly její povahu. Vedlejším cílem je též zhodnotit výhody a nevýhody SICAV v porovnání s jinými právními formami investičních fondů.

Akciová společnost s proměnným základním kapitálem je v současné české právní úpravě podstatně rozdělena. Na jedné straně stojí investiční část SICAV, spojená s investičními akciemi a jměním z investiční činnosti. Pouze majetek v této části jmění SICAV je investován ve smyslu kolektivního investování. Vlastníci investičních akcií do SICAV vstupují jako investoři, jejichž účast je zpravidla pouze majetková. Na straně druhé stojí provozní, zakladatelská část SICAV, spojená se zakladatelskými akciemi a zakladatelskou částí jmění. Ta slouží k zajištění vlastní existence SICAV, je důležitá k jejímu provozu, zejména je-li SICAV samosprávným investičním fondem. Tehdy slouží k zajištění obhospodařování, případně i k provádění administrace jmění z investiční činnosti. Vlastníci zakladatelských akcií jsou akcionáři v typickém smyslu slova, mají zejména běžná práva spojená s podílením se na správě společnosti. Jmění z investiční činnosti a zakladatelská část jmění jsou od sebe, slovy zákona, účetně a majetkově odděleny. K uspokojení pohledávky věřitele, která vznikla v souvislosti s kteroukoli z oddělených částí jmění, lze užít pouze majetek v této části. Současně, majetek v kterékoli z oddělených částí nelze použít ke splnění dluhu, který není dluhem souvisejícím s touto částí.

Toto rozdělení SICAV, prohloubené druhou novelou zákona o investičních společnostech a investičních fondech (dále jen „ZISIF“), však není v právní úpravě důsledně promítnuto. V ZISIF by mělo být zúženo právo vlastníků zakladatelských akcií podílet se toliko na zisku z hospodaření se zakladatelskou částí jmění. Aktuální hodnota investiční akcie SICAV nevytvářející podfondy by měla být vypočtena pouze z hodnoty investičního jmění, děleného počtem vydaných investičních akcií. Pravidla ZISIF upravující vlastní investiční činnost, včetně těch týkajících se fondového kapitálu, by se měla vztahovat pouze na investiční část SICAV. Ustanovení regulující obhospodařovatele, příp. administrátory, a ustanovení týkající se počátečního kapitálu či udržování minimálního kapitálu za současné právní úpravy pak pouze na zakladatelskou část, byť by bylo vhodnější je vztáhnout na celý základní kapitál SICAV a ZISIF doplnit pravidlem zajišťujícím obdobný účel. Také výklad nemajetkových práv akcionářů, upravených především v subsidiárně aplikovatelném zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, by měl zohlednit, že počty vydaných investičních a zakladatelských akcií, jakož i jejich hodnoty, jsou na sobě zcela nezávislé a že zájmy akcionářů vlastníků zakladatelské a investiční akcie mohou být zcela odlišné, nebo i protichůdné.